

Torbjörn Lindahl

Luleå

Luleå Domkapitel

Yttrande över inkomna anmälningar

Domkapitlet har berett mig möjlighet att yttra mig över fyra st. anmälningar mot mig som inkommit till Domkapitlet angående fr. a. mitt bloggande.

De tre första anmälningarna

är anonyma och innehåller endast mycket svepande anmärkningar mot det jag under åren antas ha skrivit i min blogg. Det som påstås i de tre anonyma anmälningarna styrks inte på något sätt med citat eller hänvisningar. Det påstås bara i allmänna termer att mitt skrivande får olika oönskade konsekvenser och det frågas – också här helt utan hänvisningar till något jag skrivit – om man får skriva som jag gör. Alltså blir det i praktiken omöjligt att bemöta. Vem kan svara på helt obestyrkta generaliseringar?

Anmälare ett och två undertecknar sina anmälningar med

”En som tror på Alla människors lika värde och att Guds kärlek är större än något annan”

respektive

”Medmänniska som tycker att Störst av allt är kärleken”.

Dessa signaturer kan – även om det inte uttryckligen sägs – ha syftet att påstå att jag å andra sidan *inte* skulle stå bakom tanken på alla människors lika värde och tron på sanningen i bibelordet ”Störst av allt är kärleken”. Detta är givetvis fullständigt befängt. Jag påstår med bestämdhet att den som läser igenom allt jag skrivit i min blogg inte på minsta sätt skulle kunna finna belägg för att jag motsäger aposteln Paulus ord i 1 Kor 13: ”Störst av allt är kärleken” eller att jag skulle tala mot tanken på alla människors lika värde.

Jag avstår från att nämna något ur de första anmälningarnas påståenden eftersom ett upprepande av dessa ord skulle kunna ge intryck av att de obestyrkta generaliseringarna handlar om korrekta återgivningar ur mina bloggposter. Men så är alltså inte fallet. Anmälarnas påståenden att mitt skrivande är olämpligt för en präst/anställd i svenska kyrkan kommer jag principiellt att bemöta i mitt yttrande över den fjärde anmälan.

Anmälan av Mona Eriksson, pedagog och arbetsledare i Luleå Domkyrkoförsamling

Den fjärde anmälan är inlämnad av en person som har modet att uppträda öppet – vilket jag uppskattar – och som dessutom uppenbarligen vill ge tyngd åt sin anmälan genom att ange sina titlar ”pedagog och arbetsledare i Luleå domkyrkoförsamling”.

Då Mona Eriksson (i fortsättningen kallad ”anmälaren”) tar sin tjänsteställning som hjälp att ge tyngd åt sin anmälan blir det å andra sidan nödvändigt för mig att något reflektera över det agerandet. Jag har varit anställd i denna organisation (före församlingssammanslagningen Örnäs församling/Luleå Kyrkliga samfällighet) sedan 1992 och under alla dessa år har oupphörligt inpräntats att om någon anställd har något klagomål mot något i organisationen (inklusive klagomål mot en arbetskamrat) så ska man – om man i förekommande fall inte klarar av att reda ut det mellan sig - ta det med sin närmaste arbetsledare/chef och förvänta att därifrån tas initiativ som åtgärddar felaktigheterna, hjälper inte det går man till högre chef

Härmed vill jag inte frånta en enskild samhällsmedborgare eller kyrkomedlem rätten att inlämna en anmälan mot någon innehavare av vinningstjänsten. Absolut inte. Men jag vill säga att när det gäller personer som är nära arbetskamrater i samma lokala kyrkliga organisation då finns det en policy som det är angeläget följa. Och jag vill i all ödmjukhet säga att jag själv försökt följa dessa goda regler när det nu i anmälningarna i generella termer påstås att jag ”skadar” svenska kyrkan och ”sårar” kollegor.

Det bör också nämnas att anmälaren inte växlat ett enda ord med mig personligen om mitt bloggande innan hon inlämnade sin anmälan. Jag har alltså inte getts någon som helst möjlighet att korrigerat mitt skrivande – om det nu varit nödvändigt. Detta måste anses vara i strid med Jesu klara undervisning i Matt 18:15-17¹ om hur mellanmänskliga konflikter ska hanteras i kyrka och församling.

Bilagan

Till anmälan bifogar anmälaren en bilaga som består av 26 citat från min blogg hämtade från de sista knappa 18 månaderna. Sammanlagt 26 korta citat ur 26 olika blogginlägg utgör ett utomordentligt litet urval. Faktiskt så litet att dess möjlighet att på ett riktigt sätt spegla bloggans innehåll allvarligt måste ifrågasättas.

Från bloggans start (28 mars 2008) fram till anmälnings inlämnande har jag skrivit över 1000 inlägg. Under den period som anmälaren särskilt undersökt 1/1 2014 – 25/6 2015 har jag skrivit 201. I 26 inlägg av 201 har alltså anmälaren funnit något att anmärka på. Det handlar om 1/8 av inläggen. Den textmängd som citerats från den undersökta tiden utgör endast några procent av det som skrivits. De lämnade citaten kan alltså inte på något sätt göra bloggen rättvisa.

---

¹ Om din broder har gjort dig någon orätt, så gå och ställ honom till svars i enrum. Lyssnar han på dig, har du vunnit din broder. Men om han inte vill lyssna, ta då med dig en eller två till, *för på två eller tre vittnesmål skall varje sak avgöras*. Om han vägrar lyssna på dem, så tala om det för församlingen. Vill han inte lyssna på församlingen heller, betrakta honom då som en hedning eller en tullindrivare.

Min blogg – som jag under åren kallat *”Privat blogg för personliga åsikter och allvarliga skämtsamheter”*² - har en mycket större bredd än man kan förledas att tro när man läser anmälnans bilaga. Jag har sorterat mitt skrivande under ett flertal olika kategorier:

Allmänt - då jag mest bara berättar om vad som hänt mig och vad jag gjort

Böcker jag läst - bokrecensioner och reflexioner

Samhälle - då jag skriver om det som nämns och debatteras i samhället och som går utöver det rent kyrkliga

Kyrkligt – debatt, undervisning, OAS-rörelsen, laestadianismen mm

Helgefertankar – här berättar jag oftast om gudstjänsterna under gången helg

Mest MC – kategorin behöver kanske inte förklaras

Israelresa 2008 – även det namnet talar för sig själv

Den som följt min blogg under alla år har också kunnat läsa många roande och självvironiska inlägg. Jag kan bara nämna t ex *”Hundra sätt att undvika dammsugning”* och *”Konsten att välta en motorcykel”*.

Det är alltså uppenbart att anmälnans urval enbart är gjort för att framställa min blogg i så ensidig dager som möjligt - för att sedan denna påstådda ensidighet ska kunna kritiseras. Detta måste anses vara i strid med Luthers förklaring till åttonde budet (Du skall inte bära falskt vittnesbörd mot sin nästa) att vi ska *”tolka och tyda allt till det bästa”*. Det strider också mot det som brukar kallas *generositetsprincipen*³.

Mina möten med människor från kyrkliga sammanhang i stora delar av vårt land och även från våra närmaste grannländer, har visat mig att det finns många som har en helt annan upplevelse av min blogg än den som förmedlas genom anmälan. Nu är det väl i och för sig så som jag redan skrivit på bloggen apropå den kritik som riktats mot ett aktuellt inlägg, att *det är inte människors reaktioner som visar om man talat sanning eller lögn* – men ofrånkomligen är det så att när jag upprepat möter människor som tackar för min blogg, som uppmuntrar mig fortsätta blogga och som säger att den betyder mycket för deras tro och frimodighet och som även lovar be för mig att jag ska orka igenom tider av kritik – då måste *det också* betyda någonting.

Det förtjänar även att nämnas att *samma dag* (!) som jag skrev blogginlägget *Hur fobisk är jag?* – det inlägg som sedan utsattes för viss kritik i *”sociala medier”* - fick jag ett mail från en journalist på Kyrkans Tidning. Mailet hade inget med kritik mot bloggen att göra, utan journalisten ville telefonintervjua mig med anledning av temanummer om gudstjänsten som kommer i augusti. Journalisten vill tala med ett antal *”erfarna präster”* och vände sig till mig *”för att jag tror att du kan ha intressanta synpunkter (utifrån vad jag sett på blogg/i uttalanden).”*

---

² Första tiden kallade jag det *”och skämtsamma dumheter”* men dåvarande kyrkoherden i Överluleå, Leif Nordenstorm, fick mig att ändra det med motiveringen att min blogg var alldeles för angelägen och viktig för att jag skulle nedvärdera den med ordet *”dumheter”*.

³ Läs mer om detta begrepp t ex i Wikipedia eller i övrigt i artiklar som kan sökas på nätet.

Det är alltså uppenbart att det finns läsare – även sådana som är placerade på olika ansvarsposter i kyrkan – som vid regelbundet läsande av bloggen får en helt annan bild än den som förmedlas i anmälan. Slutsatsen kan bara bli: *det i anmälan lämnade urvalet citat är ytterst selektivt och visar inte bredden i bloggen. De aktuella citaten kan därför ensamma inte tas som utgångspunkt för en bedömning av bloggen som helhet.*

För att Domkapitlet ska få möjlighet att bilda sig en sann uppfattning om min blogg – och för att en korrekt bild av bloggen ska finnas dokumenterad - bifogar jag i bilaga samtliga blogginlägg (199 st.) för den aktuella tiden i helt utskrivet skick. Jag tackar särskilt en gammal kamrat och kollega som på eget initiativ blev den som hjälpte mig att iordningställa detta. Redan en snabb genombläddring av materialet kommer att visa domkapitlet det orimliga i att den anmälda citatsamlingen skulle kunna ge någon som helst rättvis bild av bloggen. Flera gånger får man bläddra tiotals sidor mellan de angivna citaten (i min bilaga markerade med blå färg).

Informationsutbyte

I anmälan anförts som något negativt att jag i min blogg hänvisat till *Dag Sandahls* blogg. Att det skulle kunna läggas en människa till last att hon hänvisar andra att läsa något som redan är offentligt är i sig själv anmärkningsvärt, men det som blir ännu mer värt att uppmärksamma är att det framställs som något negativt att jag förmodligen "serverar Dag Sandahl input från Luleå".

Nu avser jag inte att vara sig bekräfta eller förneka om jag överhuvudtaget talat med Dag Sandahl under den aktuella perioden – registrering och värdering av mina privata samtal ligger knappast inom domkapitlets kompetensområde - men själva tanken att det skulle vara otillåtet är ju helt anmärkningsvärd. Dag Sandahl och jag är båda – förutom att vi faktiskt är prästkollegor i *samma* kyrka! - aktiva förtroendevalda inom svenska kyrkan för den etablerade nomineringsgruppen Frimodig Kyrka. I två mandatperioder har vi tillsammans suttit i kyrkomötet. Skulle vi inte ha rätt utbyta information om vad som händer inom kyrkan i våra respektive stift och församlingar – om vi nu skulle ha lust med det? Man kan bara tänka sig jämförelsen med samhällliga politiker: får inte två politiker från olika delar av landet dela med varandra vad som sker i respektive kommun, län, valkrets?

Att försöka strypa eller ens ifrågasätta det fria menings- och informationsutbytet mellan fria individer i ett öppet samhälle vore ju ett helt häpnadsväckande ingrepp i våra grundlagsskyddade fri- och rättigheter. Det synes alltså som om anmälaren blivit så fylld av iver att agera mot min blogg att därför hänsynen till de mest basala demokratiska rättigheter glöms bort. Bara detta vore i sig tillräckligt för att lämna anmälan utan avseende.

"Sårar"?

I anmälan påstås att jag "sårar" olika grupper i samhället. Vilka formuleringar i bloggen som t ex skulle innebära att jag sårar "muslimer" och "unga tjejer som gjort abort" konkretiseras inte och blir därför helt obegripligt.

Kyrkokritik

Enligt anmälan har jag skrivit "många" blogginlägg där jag "raljerar" över "ärkebiskopen, svenska kyrkan, domkapitlet, organisationsförändringar, mångfaldsdagar, och sist men inte minst kyrkans engagemang på Pride".

Inför detta påstående måste man först ta ställning till om det alls är sant att jag "raljerar" i den utsträckning som antyds men därutöver finns anledning fundera över vad en blogg till sitt väsen är – särskilt en blogg som enligt sin självbeskrivning innehåller "allvarliga skämtsamheter". En blogg är ett forum för snabba, spontana reflektioner över företeelser man stöter på. Med den karaktär som jag under alla år gett min blogg är det självklart att detta ibland framförs även med satir, ironi och skämt – när ett dylikt stilval av författaren ansetts främja budskapet. Detta bör man naturligtvis vara medveten om när man läser bloggen.

Men i grunden synes det som om det i anmälan vill framföras den synen att kyrkokritik överhuvudtaget, i vilken form och grad som helst, är otillåtet om man är präst i Svenska kyrkan och anställd av en av dess organisationer. Och att närapå vilken kritik som helst skulle innebära att man visar en illojalitet som är otillbörlig. Detta vill jag bestämt motsäga. Att framföra kyrkokritik är tillåtet för en präst, och kanske just för en präst! – och då även för mig - och det av minst följande skäl:

1. Vi är en reformatorisk kyrka

Om två år firar vi det s.k. *reformationsjubileet*, minnet av när Martin Luther spikade upp sina berömda 95 teser på slottkyrkans port i Wittenberg och därmed startade hela det skeende som vi känner som reformationen och som vår kyrka vill vara en förvaltare av.

Hur skulle det gå om vi säger till Luther: "det är otillbörligt för dig som präst att framföra någon som helst kritik mot din samtida kyrka?" Vad skulle då blivit av reformationen? Är det inte snarare själva poängen i en reformatorisk anda att kritik ska kunna framföras mot det tidstypiska med en högre norm som grund: Skriften och fornkyrkans tro.

2. Det samhällseliga exemplet

Från det borgerliga livet finns exempel – som snarast kan uppfattas som prejudicerande – att en person som t ex är anställd i en kommun kan anses vara lojal mot sin arbetsgivare även om personen i sitt politiska engagemang tillhör oppositionen och aktivt argumenterar mot de beslut som vederbörande i sitt arbete måste följa.

Man kan tänka sig följande situation: en lärare arbetar vid en skola som enligt planering ska läggas ner. I sitt arbete är läraren beredd låta sig förflyttas till annan skola, men som fritidspolitiker kan vederbörande i debatter och artiklar mm aktivt argumentera mot nedläggningen.

3. Jag är förtroendevald

Det har jag redan nämnt. Jag sitter min andra mandatperiod som ersättare i Stiftsfullmäktige och har gjort två mandatperioder som ordinarie i Kyrkomötet. Då jag tillhör en av de mindre nomineringsgrupperna, vars faktiska inflytande i praktiken är begränsat, innebär det att vi ofta hamnar i "opposition". Givetvis är det för mig i min roll som förtroendevald tillåtet att även kontinuerligt föra fram åsikter i enlighet med min nomineringsgrupps program, och att argumentera

mot åsikter som omfattas av, och beslut som tas av – majoriteten. Något annat vore givetvis fullständigt odemokratiskt.

4. Det kan finnas djup solidaritet trots ytlig kritik

Slutligen får jag lov att berätta något om mig personligen. Hela mitt liv har jag varit djupt förankrad i Svenska kyrkan. Ja, jag har snarast fått det ärftligt. Jag är bördig från av de 5-6 större prästsläkterna i norra norrland under de senaste århundradena (tillsammans med Grönlund, Grape, Sundelin, Fjellström, Laestadius m fl). Hela mitt liv har jag fostrats till ett liv i kyrkan. Jag hade säkert gått i högmässan åtskilliga hundra gånger redan långt innan jag konfirmerades. Bara som exempel.

Det innebär att jag, bildligt talat, verkligen ”hör till familjen”. Och då vet ni hur det är: när man är i sin egen familj då kan man våga säga sin mening ganska bestämt om saker och ting utan att man upplever att den grundläggande samhörigheten rubbas. Och man kan protestera om någon vill införa ordningar som strider mot de traditioner man alltid haft i familjen. Tvärtom är det för den som är ”gäst”. I främmande hus uppför man sig artigt. Samma sak i kyrkan. Människor som bara har en något ytligare samhörighet med kyrkan, utan den genom årtionden framfostrade samhörigheten i det som är kyrkolivets kärna, *gudstjänsten och mässan*; den personen kan uppleva att ”grundvalarna vacklar” för minsta kritiskt ord.

Läser man min blogg i större delar ska man se att där också finns uttryck för en oerhörd kärlek till det genuina och sanna i Svenska kyrkan. Åtskilliga är de blogginlägg där jag talat varmt om glädjen i gudstjänsten och mässan, där jag undervisat om högmässan för att fördjupa människors förståelse och möjlighet till engagemang. Åtskilliga är de inlägg där jag talat om biktens välsignelser och om prästämbetets betydelse.

Den som ärligt vill ta till sig av det jag skriver om kyrkliga ämnen ska se att min blogg är djupt solidarisk med Kyrkan i avsikt att vara Kyrkans Herre trogen.

Avslutning

Härmed avstår jag från att kommentera vart och ett av de citat som finns i anmälnans bilaga, då det helt skulle spränga ramarna för detta yttrande. Men jag vill som min bestämda mening framföra att *om* domkapitlet kommer till slutsatsen att det finns något i mina bloggskrivier (citerade i anmälan eller ej) som anses otillbörligt utifrån min roll som präst; och *om* domkapitlet avser införa det bland sina överväganden i kommande beslut; då anser jag det rimligt att jag först får en chans att muntligt förklara mig inför domkapitlet.

Luleå 25 juli 2015

Torbjörn Lindahl

Komminister i Luleå Domkyrkoförsamling